

Demens underdiagnosticeres på plejecentre

Kasper Jørgensen

Ansatte ved danske plejecentre vurderer, at størstedelen af de ældre beboere har demens i større eller mindre grad. Men kun ca. 42 % af de ældre beboere har en demensdiagnose, hvilket giver anledning til mistanke om et betydeligt mørketal.

Der er i marts 2016 udgivet to store rapporter om plejeboligområdet udarbejdet af henholdsvis Ankestyrelsen og af Sundheds- og Ældreministeriet. Rapporterne giver et samlet opdateret billede af den foreliggende viden om forhold og indsatser for plejehjemsbeboere fra 65-års alderen og opefter – herunder kommunernes organisering og drift af plejecentrene.

Færre flytter i plejebolig

- Der er knap 46.000 plejeboliger i Danmark, heraf ca. 40.000 fortrinsvis til ældre.
- Knap 41.000 beboere er 65 år eller ældre.
- Andelen af ældre, der bor i plejebolig, er faldet fra 4,3 til 3,8 % i perioden 2011-2015
- Antallet af ældre er vokset med 12,5 % i perioden 2011-2015, mens antallet af plejeboliger kun er vokset med 2,5 % i samme periode.
- Den gennemsnitlige alder ved indflytning i plejebolig har de senere år ligget stabilt mellem 83,5 og 84 år.
- Beboerne bor i gennemsnit ca. 2 år og 8 måneder i plejeboligen
- Op imod hver tredje beboer dør indenfor det første år efter indflytningen.
- Kvinder er i gennemsnit tre år ældre end mænd på indflytningstidspunktet og opholdet varer ofte lidt længere for kvinder end for mænd.

Flere beboere med demens

Ifølge Ankestyrelsens kortlægning giver medarbejdere og ledere på plejecentrene udtryk for, at beboerne generelt er blevet dårligere fungerende de senere år. Personalet beretter om en stadigt mere kompleks beboergruppe, hvor demens udgør en voksende udfordring. Det udmønter sig i alt fra hukommelsesvanskeligheder til urolig og udadreagerende adfærd.

Udadreagerende personer med demens tilbydes ofte placering i skærmede enheder, der defineres som en mindre afgrænset enhed med overskuelige rammer, færre medbeboere og en fast stab af veluddannet personale. Formålet med skærmede enheder er at skabe et trygt miljø for beboerne med mulighed for særlige plejemæssige og pædagogiske indsatser.

Antallet af skærmede enheder er omkring 6.000, hvilket måske er i underkanten i betragtning af den voksende andel af beboere med demens.

Underdiagnosticering af de ældste

På baggrund af Ankestyrelsens kortlægning ville man forvente, at flertallet af de ældre plejehjemsbeboere har en demensdiagnose, men det er langt fra tilfældet. Faktisk er kun ca. 42 % registreret med en demensdiagnose - svarende til godt 17.000 personer - hvilket tyder på et stort mørketal af udiagnosticerede tilfælde af demens.

I aldersgruppen 65-69 år har ca. hver tredje beboer en demensdiagnose og i aldersgruppen 80-84 er det ca. hver anden beboer.

Men herefter falder andelen af diagnosticerede med stigende alder og ender nede på 24 % for 95+ årige kvinder og kun 16 % for 95+ årige mænd. Det tyder på, at underdiagnosticering af demens især er et problem blandt de ældste beboere (85+ årige). Oplysningerne er baseret på udtræk fra Register for udvalgte Kroniske Sygdomme gældende for 2014.

Kroniske sygdomme

Sundhedsministeriet har set på de ældre beboeres helbredsprofil i form af forekomsten af syv udvalgte kroniske sygdomme: type 1 og 2 diabetes (sukkersyge), kronisk obstruktiv lungesygdom (KOL), astma, osteoporose (knogleskørhed), leddegigt og hjertesvigt.

Omkring halvdelen af beboerne har ingen af disse sygdomme, omkring en tredjedel har én kronisk sygdom mens to eller flere kroniske sygdomme ses hos henholdsvis 16 % af kvinderne og 13 % af mændene. Den lidt højere forekomst af kroniske sygdomme blandt ældre kvindelige beboere hænger sammen med kvinders højere levealder.

Demens er ikke her medregnet blandt de kroniske sygdomme.

Forebyggelige indlæggelser

Antallet af såkaldt forebyggelige indlæggelser på hospital er markant højere blandt ældre i plejebolig sammenlignet med hjemmeboende ældre: omkring 126 per 1.000 beboere overfor 47 per 1.000 hjemmeboende.

Forebyggelige indlæggelser er defineret som indlæggelser som følge af enten dehydrering (væskemangel), forstoppelse, sygdom i de nedre luftveje (lunger, m.v.), blærebetændelse, gastroenteritis (mave-tarm infektion), knoglebrud, ernæringsbetinget anæmi (blodmangel), sociale og plejemæssige forhold eller tryksår.

[National undersøgelse af forholdene på plejecentre. København: Sundheds- og Ældreministeriet, Marts 2016](#)

[Ankestyrelsens kortlægning af plejeboligområdet. København: Ankestyrelsen, Marts 2016](#)

Oprettet: 07. marts 2016